

Jednou jsi dole, jednou nahoře aneb pád a vzestup Vratislavické kyselky

22.3.2023 - Jan Mikulička | Krajský úřad Libereckého kraje

Na levém břehu Nisy na podzim roku 1862 hloubil studnu. Voda z ní měla zvláštní příchut, která se připisovala nejprve novému potrubí studny a střelnému prachu, který byl použit k rozbití skály; když se však příchut ani po delší době neztratila, byla voda označena za špatnou, nehodící se k požívání.

Tak to zůstalo až do srpna 1865, když Skollaudova matka zjistila, že příchut vody z nové studny je hodně nakyslá a že chutná skoro jako kyselka v Lázních Libverda. Karl Skollaude se proto vypravil za uznávaným jabloneckým lékárníkem Josefem Ulrichem z lékárny U Černého orla, která sídlila v budově pod dnešním okresním soudem. Lékárník potvrdil, že se opravdu jedná o léčivou kyselku.

Skollaude tehdy provozoval vlastní bělírnu prádla. Po objevení kyselky se rychle rozhodl pro změnu podnikání, bělírnu zavřel a založil si malé lázně pojmenované podle prince Rudolfa. Areál během let často měnil své majitele a v roce 1888 vyhořel. Za léta svého fungování se stal oblíbeným místem pro místní, kteří se společně snažili lázně znovu postavit na nohy.

Společně s textilním továrníkem Ginzkeyem požádali pražské místodržitelství o povolení využívání pramene a zřízení lázní. Získali i svolení, aby se jejich voda mohla nazývat Rudolfův pramen. V roce 1894 pramen získal osvědčení o léčivosti a později zde byly vybudovány lázně, které kvůli přírodní léčivé vodě vyhledávali lidé ze širokého okolí. Byly výstavné, architekt Schäfer postavil na prameni budovu s věžičkou, která se stala pozdějším symbolem této minerálky.

Na počátku 20. století se pramen zakalil, ale po první světové válce se ho naštěstí podařilo vyčistit. Mezi lety 1892 až 1942 docházelo k poklesu vydatnosti a prameny chátraly. V roce 1989, po etapě znárodnění, přešla kyselka zpět do soukromého vlastnictví Vratislavické kyselky, která nechala vyhloubit další dva nové vrty pro zásobování stáčírny. Obnovila taktéž historickou budovu, včetně kopie původní zbourané věžičky na střeše správní budovy.

V roce 1996 se stala majitelem Vratislavické kyselky pardubická akciová společnost UNIPO. Ta dodala do areálu moderní strojové a technologické zařízení. Závod vyvezl celkem 14,5 milionu lahví minerálky o objemu 0,7 litru. V květnu po deseti letech byl znovu zprovozněn druhý přírodní pramen Rudolf, který byl již v roce 1984 vyhlášen za léčivý.

Uplynulo dalších šest let a závod se postupně začal potýkat s narůstající konkurencí, která produkovala balené přírodní a minerální vody do PET obalů. Jednoho z tuzemských výrobců minerální vody čekal opět další konkurz na nového vlastníka. V dubnu roku 2004 se výroba zcela zastavila a v následujících letech šel podnik několikrát do dražby. Vydražen byl na 9,1 miliónů korun, avšak kupující nebyli schopni závazek splatit.

Začátkem srpna roku 2018 koupila areál Vratislavické kyselky společnost Kitl z Jablonce nad Nisou, která se zabývá výrobou sirupů, medicínálních vín a medovin. O rok později započala rekonstrukce zchátralého areálu za 28 miliónů korun.

„Jedná o zásadní podnikatelský a z pohledu regionu velmi záslužný krok úspěšné společnosti Kitl. Jsem z generace, pro kterou byla Vratislavická kyselka jedním z běžných nápojů. Jsem moc ráda, že se pan Vokurka odhodlal k odvážnému kroku kyselku obnovit,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně

pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

V roce 2021 byly oživeny hned dva původní vrty. Vrt HJ 8 je původní z roku 1983 a slavnostně ho pokřtil primátor města Jablonec nad Nisou Jiří Čerovský jménem Liberec. Tento vrt je 221 metrů hluboký a nachází se blíže k Liberci. Druhým vrtem je TV 4, který je ještě o něco starší a hluboký je 202 metrů. Jeho kmotrem se stal liberecký primátor Jaroslav Zámečník a pokřtil ho se jménem Jablonec.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/jednou-ji-dole-jednou-nahore-aneb-pad-a-vzestup-vratislavicke-kysevky-n1124722.htm>